

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” в област 4.1. Физически науки по професионално направление 4.1 Физически науки, научна специалност „Астрофизика и звездна астрономия“ по тема „Статистически изследвания и процеси в тесни двойни ситеми“, обявен от Институт по Астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория при БАН, в ДВ стр. 83 бр. 47 2024 г. с единствен кандидат **главен асистент д-р Александър Атанасов Куртенков.**

от **проф. д-р Ренада Константинова-Антова,**
Институт по астрономия с Национална астрономическа
обсерватория, Българска академия на науките

Становището е оформено по предоставените материали по конкурса от гл.ас. д-р А. Куртенков и изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на БАН за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешните Правила на ИА с НАО, БАН.

Съгласно приложената документация, Александър Куртенков е завършил Физическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и е придобил магистърска степен по Астрономия през 2013 г. По-късно, през 2014 г. той е докторант пак там под ръководството на доц. Евгени Овчаров. През 2017 г. защитава докторантура на тема „Червените нови като продукт на звездни сливания“ и получава докторска степен.

Научноизследователска дейност

Научните интереси на гл. ас. д-р Александър Атанасов Куртенков са разнородни - хладни звезди и субзвездни обекти, контактни двойни системи и звездни сливания, звездни купове: параметри и динамика, ротация на астероиди, фотометрични и спектрални наблюдения, и други.

Справката в ADS показва 68 научни публикации в областта на астрономията. Три от тях са включени в докторската му дисертация. От оставащите 65 публикации 22 са в астрономически списания с импакт фактор и импакт ранг (A&A, ApJ, RAA, AN, BlgAJ и други), а 37 са в телеграми и циркуляри (ATel, MPC и др.). Той е първи автор в 16 от всички тези публикации, като от тях статии са 5. По темата на настоящия конкурс са 12 публикации в рецензируеми издания (без тези за придобиване на степента „доктор“). Също така, той е взел участие в 3 научни конференции след придобиване на тази степен.

Цитиранията на всички представени публикации на кандидата са над 350, съгласно представената справка и базата данни ADS. H-индекса им е 9.

Някои основни приноси на кандидата по темата на конкурса са:

1. Фотометрични изследвания на звездни системи

- Изследвани са вариациите на моменти на затъмнения (ETV) в предполагаеми тройни системи (**Kurtenkov, A.**, Popov, V. A., 2019, Contributions of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso, 49, 390)

- Изследван е фликеринга на симбиотични звезди (Stoyanov, K. A. et al., 2018, Bulgarian Astronomical Journal, 28, 42; Zamanov, R. K. et al., 2022, Bulgarian Astronomical Journal, 38, 83; Zamanov, R. K. et al., 2021, Astronomische Nachrichten, 342, 952)

2. Изследвания на звездни системи по каталожни данни

- Селектиране на възможни изключително редки контактни двойни системи от клас M и ограничаване на масите и температурите на главните компоненти по данни от Gaia и ZTF (**Kurtenkov, A.**, 2022, Bulgarian Astronomical Journal, 37, 46)

- Изследване на произхода на младата масивна рентгенова двойна система 4U 2206+54. Като предполагаем родител на системата е определена асоциацията Cep OB1. (Hambaryan, V., et al., 2022, Monthly Notices of the Royal Astronomical Society, 511, 4123)

Участие в научно-изследователски проекти

Гл. ас. д-р А. Куртенков е ръководил три проекта за млади учени в периода 2019-2023 г., един от тях е с Фонд Научни Изследвания.

Той също е участник в проекти BG051 PO001-3.3.06-0057 по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, както и в два научно изследователски проекта, финансирани от Фонд Научни Изследвания.

Преподавателска дейност

От 2022 г. Александър Куртенков води лекции и упражнения по астрономия в катедра „Методика на обучението по физика“ на Физически факултет на СУ “Св. Климент Охридски”.

Не може да не се подчертае и неговата голяма активност при подготовката и проверката на задачите за Националната олимпиада по астрономия и за XXI Международна астрономическа олимпиада, Пампорово, България, както и при подготовката на националния ни отбор по астрономия. Той също е един от националните координатори за астрономическо обучение (NAEC) за България към Офиса за астрономическо обучение (OAE) на Международния астрономически съюз (IAU).

Той е и дългогодишен преподавател на ученическите школи „Белите брези“. Работи активно с ученици и младежи.

Автор е също на научно-популярна книга, „Съкровищата на Галактиката“, изд. „Клет България“, 2023 г.

Освен посочените по-горе дейности гл.ас. д-р Александър Куртенков е бил много години и оператор на 2м телескоп в НАО-Рожен.

Въз основа на представената документация по научната, преподавателска и организационна дейност на гл.ас. д-р Александър Куртенков, смятам, че той покрива изискванията на ЗРАСРБ и правилниците към него за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Института по астрономия с НАО, БАН. **Оценката ми е положителна и предлагам на Научния съвет на ИА с НАО да избере Александър Атанасов Куртенков на академичната длъжност „доцент“.**

София
14.10.2024 г.

проф. д-р Ренада Константинова-Антова